

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „AUREL VLAICU” DIN ARAD
 310130 Arad, B-dul Revoluției nr. 77, P.O. BOX 2/158 AR
 Tel : 0040-257- 283010; fax. 0040-257- 280070
 http://www.uav.ro; e-mail: rectorat@uav.ro
 Operator de date cu caracter personal nr.2929

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre Program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „AUREL VLAICU” DIN ARAD
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă “Ilarion V. Felea”
1.3. Departamentul	Departamentul de Discipline Teologice
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Anul universitar	2019-2020
1.6. Ciclul de studii	Master
1.7. Specializarea / Programul de studii	Pastorație și viață liturgică
1.8. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență (IF)

2. Date despre Disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	ImCF4013 Sfintele Taine în viața liturgică a Bisericii 2
2.2. Titular Plan învățământ	doctor Farcașiu Lucian
2.3. Asistent	doctor Albu Filip George
2.4. Anul de studiu	2
2.5. Semestrul	2
2.6. Tipul de evaluare	ES
2.7. Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3
3.2. Ore de curs pe săptămână	2
3.3. Ore de seminar/ laborator/ proiect pe săptămână	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42
3.5. Ore de curs pe semestru	28
3.6. Ore de seminar/ laborator/ proiect pe semestru	14
Distribuția fondului de timp [Ore]	
3.4.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	35
3.4.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	30

3.4.3. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	35
3.4.4. Tutoriat	2
3.4.5. Examinări	2
3.4.6. Alte activități ...	4
3.7. Total ore studiu individual	108
3.8. Total ore pe semestru	125
3.9. Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. Precondiții de curriculum	Noțiuni de bază din Liturgica Teoretică pentru Facultățile de Teologie
4.2. Precondiții de competențe	Deținerea tehnicilor de comunicare argumentativă și a capacității de interrelaționare

5. Condiții necesare (acolo unde este cazul)

5.1. Condiții de desfășurare a cursului	Logistică de nivel clasic + videoproiector
5.2. Condiții de desfășurare a seminarului	Orientare bibliografică, elaborare de referate
5.3. Condiții de desfășurare a laboratorului	
5.4. Condiții de desfășurare a proiectului	

6. Competențele specifice acumulate (acolo unde este cazul)

6.1. Competențe profesionale	C5.3 . Găsirea unor mijloace potrivite care să înlesnească omului contemporan înțelegerea profunzimii tezaurului liturgic al Bisericii C5.4 Aprecierea justă a raportului dintre tradiție și înnoire în slujirea și misiunea Bisericii. C6.1 Cunoașterea aprofundată a specificului misiunii Bisericii în lumea secularizată. C6.2 Identificarea provocărilor la adresa cultului Bisericii, la începutul mileniului al III-lea.
6.2. Competențe transversale	CT1. Aplicarea valorilor și principiilor deontologice specifice domeniului teologie, în condiții de autonomie și independență profesională CT2. Planificarea și organizarea grupului în vederea eficientizării activității CT3. Autoevaluare a nevoilor de formare continuă în vederea adaptării competențelor profesionale la dinamica mediului organizațional și a pieței forței de muncă; însușirea unor metode și tehnici de învățare

7. Obiectivele disciplinei (acolo unde este cazul)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Însușirea aspectelor esențiale ale vieții liturgice și pastorației Bisericii, centrate pe dogma, cultul și practica acesteia
7.2. Obiectivele specifice	Identificarea problemelor și provocărilor de natură liturgică și pastorală la nivelul parohiilor în ceea ce privește săvârșirea Sfintelor Taine; Identificarea provocărilor culturale la nivelul vieții liturgice a comunității parohiale în ceea ce privește săvârșirea Sfintelor Taine; Identificarea provocărilor de natură pastorală la adresa comunităților parohiale în ceea ce privește săvârșirea Sfintelor Taine; Identificarea bazelor teologice de pe care se poate da un răspuns și creea o alternativă de viață la adresa provocărilor care vin din partea lumii secularizate în ceea ce privește săvârșirea Sfintelor Taine;

Identificarea și exprimarea liniilor esențiale ale ethosului Ortodoxiei în contextul societății consumiste și informaționale;
Conștientizarea importanței dogmei și cultului pentru viața duhovnicească a parohiei;
Conștientizarea importanței filantropiei și activităților culturale și sociale ale parohiei centrate pe Sfânta Liturghie și pe Sfintele Taine

8. Conținuturi (acolo unde este cazul)

8.1 Conținut Curs	Metode de predare	Observații
1. Întrebuințarea linguriței pentru împărtășirea credincioșilor în Biserica Ortodoxă. Cadre generale. 2. Modul împărtășirii euharistice în Biserica primară. Cadru istoric al apariției linguriței ca obiect liturgic și motivația întrebuințării ei în cult. 3. Semnificația mistico-simbolică a linguriței ca obiect liturgic. 4. Întrebuințarea linguriței pentru primirea Dumnezeieștii Împărtășanii. Practici greșite. 5. Întrebuințarea unei singure lingurițe pentru primirea Sfintei Împărtășanii. Perspectiva ortodoxă. 6. Asocierea Molitfelor Sfântului Vasile cel Mare la săvârșirea Tainei Sfântului Maslu în practica liturgică românească. Cadru general. 7. Practica exorcizării în Biserica primară. 8. Problema autorului exorcismelor. 9. Considerații practice privitoare la citirea Molitfelor Sfântului Vasile cel Mare. 10. Literatura agiografică privitoare la problema întrebuințării Molitfelor Sfântului Vasile pentru credincioși. 11. Asocierea citirii exorcismelor Sfântului Vasile cel Mare cu săvârșirea Tainei Sfântului Maslu - O practică neconformă rânduielii. 12. Asocierea citirii exorcismelor Sfântului Vasile cel Mare cu săvârșirea Tainei Sfântului Maslu. Perspectivă ortodoxă. 13. Problema recăsătoririi preoților. O polemică în literatura teologică românească. 14. Problema recăsătoririi preoților. O abordare biblică, patristică, canonică și pastorală.	Prelegerea; Expunerea Dialog interactiv	
8.2 Bibliografie Curs Scrierile Părinților Apostolici dimpreună cu Așezămintele și Canoanele Apostolice, Editura Facultății de Teologie din Chișinău, 1928; Apologeți de limbă greacă, traducere, introducere, note și indici de Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae, Pr. Prof. Dr. Olimp Căciulă, Pr. prof. Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997; Testamentul Domnului nostru Iisus Hristos, trad., note și studiu introductiv Pr. Dr. Nicolae Achimescu, Editura Polirom, Iași, 1996; Sfântul Chiril al Ierusalimului, Cateheze, Cateheza XXIII, 21-22, trad. Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003; Sfântul Ioan Gură de Aur, Cateheza II către candidații la Botez, 2, în P. G. t. XLIX, col. 233; Sfântul Gherman al Constantinopolului, Tâlcuirea liturgică, în P.G. t. XCVIII, col. 433; Sfântul Ioan Damaschin, Expunerea credinței ortodoxe (Dogmatica), traducere Pr. Dumitru Fecioru, Editura Scripta, București; Pseudo-Sofronie, Tâlcuire liturgică, traducere de Pr. Prof. N. Petrescu, în rev. „Mitropolia Olteniei”, 1960, nr. 5-6, p. 360. Sfântul Simeon al Tesalonicului, Tratat asupra tuturor dogmelor credinței noastre ortodoxe, după principii puse de Domnul nostru Iisus Hristos și urmașii Săi, volmul I, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, 2002; Patericul ce cuprinde în sine cuvinte folosite ale sfinților bătrâni, Episcopia Ortodoxă Română, Alba Iulia, 1997; Trebnicul, tipărit în duhovniceasca tipografie de la Chișinău, 1859; Ceaslovul, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1973; Molitfelnic, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1992; A. Vacant, E. Manganot, E. Amann, Dictionaire de la theologie catholique, tome II-ieme partie; Paris – VI, Librairie Letouzey et Ane, 1932; H. Leclerq, Exorcisme, exorciste, în “Dictionaire d archeologie chretiene et de la liturgie” 2, 2 (1910); Arhid. Prof. Univ. Dr. Ioan N. Floca, Canoanele Bisericii Ortodoxe - note și comentarii -, Sibiu, 1992; Neofit, Patriarhul Constantinopolului, Pidalion - Cârma Bisericii Ortodoxe, Editura „Credința strămoșească”, 2007; C. Kaliniku, Sfântul locași și cele ce se săvârșesc întrânsul (în limba greacă), ed. III, Atena, 1969; Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, Liturgica Generală, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1993;		

Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, Liturgica Specială, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980;

Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, „Sfântul Vasile cel Mare în cultul creștin”, în vol. Sfântul Vasile cel Mare. Închinare la 1630 de ani, ediția a II-a, Editura Basilica, București, 2009;

Arhitectul Mihai Urzică, Necinstirea Sfintei Împărășanii. Abateri, vinovății și necredință, București, 1930;

Pr. Serafim Rose și Pr. Gherman Podmoșenski, Fericitul Ioan Maximovici -viața și minunile-, traducere și note de Dana Cocargeanu, Editura Sojia, București, 2006;

Jean-Claude Larchet, Teologia bolii, Editura „Oastea Domnului”, Sibiu, 1997;

Pr. Lect. Dr. Eugen Jurca, Cateheza baptismală în antichitatea creștină, Editura Marineasa, Timișoara, 2004;

Pr. Mircea Nișcoveanu, „Doctrina Sfântului Vasile cel Mare în exorcismele sale”, în rev. Glasul Bisericii, an (1976), nr. 7-8, p. 742-751;

Pr. Prof. Dr. Nicolae D. Necula, Tradiție și înnoire în slujirea liturgică, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1996, p. 312;

Pr. Conf. Dr. Marian Vâlcu, „Molitfele Sfântului Vasile cel Mare în practica liturgică a Bisericii”, în Analele Universității „Valahia” – Facultatea de Teologie, Târgoviște, 2009;

Părintele Porfirie, „Să citești rugăciunile de exorcizare cu discernământ!”, în vol. Antologie de sfaturi și îndrumări, Editura Bunavestire, Bacău, f.a.;

Pr. Ioan Ageu, „Recăsătorirea preoților. Contribuții la deslegarea unei probleme, în Biserica și Școala”, an LXXII, 1948, nr. 22, p. 163-164 și în nr. 24, 1948, p. 178-179;

Nicodim Milaș, „Cherontonia ca piedecă pentru Căsătorie”, în Revista Teologică de la Sibiu, 1907, nr. 5- 6 și 7-8;

Pr. Prof. Dr. Vasile Gaină, Admisibilitatea căsătoriei a doua a preoților din punct de vedere dogmatic, canonic și practice, Cernăuți, 1907;

Emilian Voiutșchi, „Despre recăsătorirea preoților”, în rev. Candela, Cernăuți, 1907, nr. 1-2;

Avocatul Mariu Teodorian, Recăsătorirea preoților. Încercare, București, 1907;

Prof. Dr. Lazăr Iacob, Căsătoria a doua a preoților. Chestiune de drept canonic, Arad, 1911;

Regulamentul autorităților canonice disciplinare și al instanțelor de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2015;

Legiurile Bisericii Ortodoxe Române sub Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian 1948-1953, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1953;

Hotărârea nr. 630 din 17 februarie 2011 a Sfântului Sinod privind rânduiala liturgică unitară în Biserica Ortodoxă Română pentru slujba ce se oficiază în noaptea trecerii dintre ani, precum și pentru respectarea rânduiei citirii molitfelor Sfântului Vasile cel Mare.

8.3 Conținut Seminar	Metode de predare	Observații
1. Întrebuințarea linguriței pentru împărțirea credincioșilor în Biserica Ortodoxă. Practici greșite 2. Întrebuințarea unei singure lingurițe pentru primirea Sfintei Împărășanii. Perspectiva ortodoxă. 3. Considerații practice privitoare la citirea Molitfelor Sfântului Vasile cel Mare. 4. Asocierea citirii exorcismelor Sfântului Vasile cel Mare cu săvârșirea Tainei Sfântului Maslu - O practică neconformă rânduiei. 5. Problema recăsătoririi preoților. O polemică în literatura teologică românească. 6. Problema recăsătoririi preoților. O abordare biblică, patristică, canonică și pastorală.	Conversația, explicația, problematizarea.	
8.4 Bibliografie Seminar		
8.5 Conținut Laborator	Metode de predare	Observații
8.6 Bibliografie Laborator		
8.7 Conținut Proiect	Metode de predare	Observații
8.8 Bibliografie Proiect		

9. Coroborarea/validarea conținuturilor disciplinei (acolo unde este cazul)

Conținuturile cuprinse sunt conforme cu viziunea Bisericii Ortodoxe asupra vieții sale liturgice și pastorației, asupra provocărilor lumii la adresa Ortodoxiei, în ceea ce privește învățătura de credință, spiritualitatea și cultul Bisericii

10. Evaluare (acolo unde este cazul)

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală

10.1. Curs	Utilizarea corectă a limbajului de specialitate; Operarea cu noțiunile de bază; Capacitatea analitică și de sinteză; Capacitate de autoevaluare; Identificarea unor noi surse bibliografice, în afara celor recomandate	Examen/Colocviu	Răspunsurile la evaluarea finală 80% Participarea activă la cursuri 20%
10.2. Seminar	Evaluarea lucrărilor de seminar întocmite.	Conversația, studiul de caz	
10.3. Laborator			
10.4. Proiect			
10.5 Standard minim de performanță Utilizarea corectă a limbajului de specialitate; Operarea cu noțiunile de bază; Cunoașterea ideilor esențiale și articularea lor la contextul teologic-bisericesc și cultural actual			

Titular

doctor Farcașiu Lucian

Asistent

doctor Albu Filip George

DIRECTOR DEPARTAMENT

Pr. Lect. Dr. Cutaru Caius Claudius

DECAN

Pr. Prof. Univ. Dr. Cristinel IOJA